



Minister Klimatu i Środowiska

DOP-WOŚ.055.473.2022.AO
2406745.9021031.8895453
Warszawa, 18-10-2023

Pan
Wiktor Szmulewicz
Prezes Krajowej Rady Izb Rolniczych

Szanowny Panie Prezesie,

w odpowiedzi na pismo z dnia 9 grudnia br. w sprawie wniosku Lubuskiej Izby Rolniczej z dnia 25 listopada br. w sprawie redukcji populacji wilka, przedstawiam poniższe wyjaśnienia.

Wilk *Canis lupus* objęty jest ścisłą ochroną gatunkową na podstawie załącznika nr 1 do rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. poz. 2183). Oznacza to, iż zabronione jest jego zabijanie, okaleczanie, chwywanie, płoszenie, niepokojenie, przetrzymywanie, transportowanie, zbywanie, oferowanie do sprzedaży, wymiana lub darowizna, wwożenie z zagranicy lub wywożenie poza granicę państwa, umyślne przemieszczanie z miejsc regularnego przebywania na inne miejsce, niszczenie nor i wybieranie z nich szczeniąt, a także przechowywanie i sprzedaż skór, i innych fragmentów martwych osobników, bez odpowiedniego zezwolenia.

Niemniej jednak należy podkreślić, iż obowiązujące obecnie przepisy prawa przewidują możliwość podjęcia działań przeciwdziałających m.in. zagrożeniu powodowanemu przez zwierzęta chronione, w tym wilki, dla życia i zdrowia ludzkiego.

Zgodnie z przepisami ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2022 r. poz. 916 ze zm.) możliwe jest uzyskanie zezwolenia na odstępstwo od zakazów wobec osobników tego gatunku, w celu wyeliminowania powodowanego zagrożenia – np. na umyślne płoszenie, umyślne przemieszczanie z miejsc regularnego przebywania w inne miejsce czy zabijanie. Zezwolenia wydawane są przez właściwego miejscowo regionalnego dyrektora ochrony środowiska (w zakresie umyślnego płoszenia i przemieszczania), Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska (w zakresie umyślnego zabijania) oraz Ministra Klimatu i Środowiska (w przypadku, gdy czynności mają być wykonane na terenie parku narodowego). Zezwolenia takie mogą być wydawane w przypadku braku rozwiązań alternatywnych, jeżeli wnioskowane działania nie są szkodliwe dla zachowania we właściwym stanie ochrony gatunków chronionych oraz przy spełnieniu jednej z przesłanek indywidualnych, jak na przykład interes zdrowia lub bezpieczeństwa powszechnego.

W przypadku, gdy zagrożenie jest udokumentowane, oraz gdy spełnione są wszystkie przesłanki niezbędne do wydania zezwolenia, nie ma przeciwwskazań, aby zezwolenie takie uzyskać. Niemniej jednak należy zaznaczyć, że ewentualne zezwolenia wydawane są wyłącznie na wniosek podmiotu zainteresowanego uzyskaniem stosownego odstępstwa. Każdy przypadek rozpatrywany jest indywidualnie i podlega wszechstronnej ocenie tak, by eliminowane były jedynie osobniki stwarzające zagrożenie.

Z badań prowadzonych przez instytucje naukowe oraz doświadczeń innych krajów wynika, iż najskuteczniejszym sposobem zmniejszenia szkód wyrządzanych przez wilki jest zabezpieczanie stad przez np. używanie psów pasterskich, fladr, ogrodzeń czy pastuchów elektrycznych. Dlatego też podstawową formą ochrony dobytku przed szkodami wyrządzanymi przez te zwierzęta jest jego zabezpieczenie. Zbieżne stanowisko wyraził

również Trybunał Konstytucyjny w swoim wyroku z 28 września 2015 r. (sygn. akt K 20/14), w którym stwierdził, iż "Obowiązkiem właściciela jest dbałość o swój majątek oraz podejmowanie starań w celu jego ochrony. Właściciel lub użytkownik mienia przewidując możliwość wyrządzenia szkody przez zwierzęta objęte ochroną gatunkową, w pierwszej kolejności sam powinien podjąć stosowne czynności, zmierzające do uniknięcia szkody lub zminimalizowania jej rozmiarów." Jednocześnie należy mieć na uwadze, że możliwe jest uzyskanie fachowej pomocy, dotyczącej sposobów zabezpieczania przed szkodami wyrządzonymi przez wilki, jak również finansowego wsparcia dla tych przedsięwzięć, udzielanych przez regionalnych dyrektorów ochrony środowiska lub dyrektorów parków narodowych. Finansowe wsparcie (nazwane w ustawie o ochronie przyrody - współdziałaniem) realizowane jest na podstawie umów cywilnoprawnych zawartych między ww. organem a osobą zainteresowaną uzyskaniem takiej pomocy. Ponadto jednostki związane z resortem środowiska prezentują ogólnodostępne wskazówki i informacje na temat wilka i sposobów zabezpieczania przed szkodami wyrządzanymi przez niego np. <http://bip.bydgoszcz.rdos.gov.pl/zalecenia-i-zasady-postepowania-w-odniesieniu-do-wilka-canis-lupus> lub strona internetowa Lasów Państwowych: <http://www.lasy.gov.pl/pl/informacje/aktualnosci/co-zrobic-gdy-spotkasz-wilka>.

Regionalne dyrekcje ochrony środowiska prowadzą także działania informacyjne w zakresie ekologii i behawioru wilka, sposobów zachowania się w sytuacjach niebezpiecznych, czy wreszcie składania wniosków o odstraszanie lub eliminację osobników zagrażających życiu lub zdrowiu, czy też mieniu. Pragnę kategorycznie podkreślić, iż wszystkie niebezpieczne zdarzenia z udziałem wilków są traktowane przez właściwe organy priorytetowo.

Jednocześnie informuję, że aktualnie trwają działania związane z inwentaryzacją populacji wilka w Polsce polecone Państwowemu Gospodarstwu Leśnemu Lasy Państwowe oraz Polskiemu Związkowi Łowieckiemu, z udziałem Instytutu Ochrony Przyrody Polskiej Akademii Nauk w Krakowie przy współpracy z Muzeum Instytutem Zoologii Polskiej Akademii Nauk w Warszawie.

Z wyrazami szacunku

Z up. Ministra

Małgorzata Golińska
Sekretarz Stanu
Ministerstwo Klimatu i Środowiska
/ – podpisany cyfrowo/

Potwierdzam zgodność kopii wydruku z dokumentem elektronicznym:

Identyfikator dokumentu	2406745.9021031.8895456
Nazwa dokumentu	Z_upoważnienia_Ministra_Klimatu_i_Środowiska_sekretarz_podsekretarz_kolor.pdf
Tytuł dokumentu	Z_upoważnienia_Ministra_Klimatu_i_Środowiska_sekretarz_podsekretarz_kolor
Sygnatura dokumentu	DOP-WOŚ.055.473.2022
Data dokumentu	2023-10-18
Skrót dokumentu	EB4662C7B7D638B8E436394D6218B6B57D2C62D3
Wersja dokumentu	1.12
Data podpisu	2023-10-18 18:26:34
Podpisane przez	Małgorzata Golińska; Ministerstwo Klimatu i Środowiska Sekretarz Stanu

EZD 3.114.42.42.

Data wydruku: 2023-11-08

Autor wydruku: Pastusińska Paulina (Specjalista)